

“Estem jugant molt amb sentiments, però molt”

Eva Almunia (Esplucs, Llitera, 1960) és consellera d'Educació, Cultura i Esport del Govern de l'Aragó. Defensa que la resolució del Parlament de Catalunya és “un error” i que el litigi de les obres s'ha de resoldre per la via eclesiàstica.

Després de la decisió del Parlament de Catalunya de no cedir al Bisbat de Barbastre-Montsó les 113 obres d'art que reclama al Museu de Lleida Diocesà i Comarcal fins que es resolgui per la via civil el litigi sobre la seva propietat, el

president Marcel·lí Iglesias ha dit que l'Aragó se sent menyspreat per Catalunya. No està d'acord que la justícia civil digui la seva i resolgui?

—Nosaltres entenem que això és un procés eclesiàstic i les peces són propietat de l'Església. En aquest sentit es va

JORDI PUJOL

triar de seguir la via eclesiàstica en aquest procés. Una altra cosa és que les administracions públiques —la Generalitat de Catalunya i el Govern d'Aragó—, ens hem de posar d'acord perquè el trànsit de les obres d'una comunitat a una altra es faci bé. Tots dos tenim responsabilitat sobre el nostre patrimoni. Nosaltres pretenem que el litigi continuï en la via eclesiàstica, que és on va començar. A més, en els acords que hi ha entre Espanya i la Santa Seu, seguir pels tribunals eclesiàstics té tota la validesa.

—Però el Museu de Lleida presenta documents que demostren que les obres d'art van ser comprades pel bisbe Messeguer, que estava especialment preocupat pel futur de les obres.

—Jo entenc que l'Església és només una. A mi m'han ensenyat això des de petita. Una altra cosa és qui administra les propietats. En aquest sentit, quan Roma va definir els límits diocesans, va parlar de separació de fidels, separació (devolució) de patrimoni i separació dels pressupostos. Entenem que s'ha de resoldre aquest contenciós. Entenc que un bisbe també ha de protegir el seu patrimoni i el bisbe Messeguer va fer el que havia de fer un bon bisbe: cuidar i protegir les obres artístiques que eren, llavors, en els seus límits. Però ara qui ha dit “el que és d'uns, per a uns, i el que és dels altres, per als altres”, ha estat Roma.

—Encara està pendent algun litigi al tribunal de La Rota.

—Sí. I nosaltres ja hem dit que respectarem qualsevol sentència. El que ens agradaria ara és que es respecti la primera sentència: perquè, al capdavant, el bisbe de Barbastre-Montsó no pot exercir la missió que li ha encomanat Roma.

—Què poden fer els executius de Catalunya i Aragó per trobar el consens?

—Des del punt de vista administratiu i polític, he vist que la sensibilitat del Govern de la Generalitat ha estat completament diferent des de fa dos anys. Vol complir la seva llei de patrimoni, com nosaltres volem fer complir la nostra, i evidentment això passa per la col·laboració entre governs. En aquesta línia, i d'acord amb les nostres lleis patrimonials, hem estat intentant treballar.

—Però ara s'ha espallat la relació Aragó-Catalunya. Per la decisió del Parlament i per les declaracions del

president Marcel·lí Iglesias de sentir-se menyspreat?

—Les declaracions del president Iglesias són conseqüència de la moció que es planteja al Parlament de Catalunya. La moció que van votar totes les formacions polítiques catalanes és el que va saber greu al president de l'Aragó, i no només a ell, sinó també a totes les formacions polítiques d'aquí. Les peces són de l'Església i haurà de ser l'Església qui digui on han de ser.

—El president Iglesias va dir que se sentia menyspreat. Està d'acord amb aquesta expressió?

—Portem deu anys de litigi. El decret pel qual se separaven els fidels, el patri-

van representar un paper molt important alguns polítics aragonesos, com l'alcalde de Saragossa i exministre d'Interior, Juan Alberto Belloch. **No veu cap arrel política en el conflicte?**

—Jo crec que no. Jo sóc d'aquella zona, d'Esplucs. Amb la nova configuració de l'estat, amb l'estat de les autonomies, neix aquí un moviment ciutadà que es veia depenent d'una diòcesi i volia configurar el que administrativament s'havia configurat. No crec que hi hagi més implicació política de ningú.

—En general, els límits de la diòcesi coincidien amb els culturals —ja que es parla català en aquestes parrò-

dir organitzar el Museu com el va organitzar. És un dels pocs museus diocesans de Catalunya que és comarcal a més de diocesà, que té un Patronat on hi ha totes les institucions: l'Ajuntament de Lleida, la Diputació, el Consell Comarcal i la mateixa Generalitat. No pot haver-hi cap solució amb un museu enmig i una fórmula de cogestió. Des de la Generalitat es va impedir cap solució d'aquesta mena.

—Posteriorment, la consellera Mieras ha parlat de solucions de consens per no trencar la unitat de la col·lecció...

—Tots dos departaments ens veiem obligats a defensar-nos amb les nostres lleis patrimonials. El blindatge que s'havia fet, des del punt de vista administratiu i polític, era important. La resolució de la consellera és un pas endavant important per demostrar que volen fer les coses d'una altra manera, tot i que després s'esquerda quan es vota per unanimitat la moció del Parlament.

—Consideren una traïció el vot del PSC a favor d'aquesta resolució del Parlament per no tornar les obres?

—Ho considero un error. Ja sabem que, en política, de vegades s'han de fer jocs de malabars per mantenir certes posicions. Per això va ser un error.

—Creu que la decisió del PSC està propiciada per altres qüestions?

—Per un altre tipus de circumstàncies. A més, prefereixo pensar-ho.

—Aparentment hi havia molta cordialitat entre els executius de Maragall i Iglesias. Aquests fets...

—...Ho han desbaratat tot.

—I Aragó se separa de l'euroregió, de moment. És més important el litigi de les obres que l'aposta per l'euroregió?

—Tot és important. I tot es pot redreçar encara. Ara bé, com a aragonesos tenim un sentiment: que tenim el mateix dret que tot el món —o que altres comunitats o territoris— a aconseguir que allò que és propietat nostra, ho tinguem aquí. Tenim el mateix dret i s'ha d'actuar amb la mateixa diligència que altres governs han actuat per restaurar una cosa que en un moment es va fer. Tot sabem que l'origen de les propietats és del tot diferent, jo li demano al nou conseller de Cultura de la Generalitat que tenim dret —perquè ho ha dit la signatura apostòlica— que el bisbe de Barbastre si-

moni i els pressupostos de la Diòcesi de Lleida —ara de Barbastre— especificava molt clarament els drets que donava aquella separació. Mai no hem entès el perquè de l'obstinació per no tornar a les parròquies el que era de les parròquies. En aquest sentit, sí que ens sentim menyspreats. No entenem l'entossudiment. Si no és vostre, per què ho voleu? Si ho ha de custodiar el bisbe de Barbastre-Montsó, que ho custodii el bisbe de Barbastre-Montsó. Aquest entossudiment d'alguns partits polítics catalans estan fent que una zona àmplia de bona relació des del punt de vista econòmic i social comenci a mirar Catalunya de cua d'ull. Estem en política per resoldre problemes, no per crear-los. Aquest entossudiment crea problemes.

—Alguns analistes assenyalen que, en la partició del Bisbat de Lleida,

quies— i això no va pesar gens davant els límits administratius.

—Aquest era el sentiment en aquell moment. A les fronteres hi ha, de vegades, un sentiment de més pertinença al territori alhora que són zones més obertes.

—Parleu de “tornar les obres a les parròquies”. Però les obres passarien del Museu de Lleida a un museu de Barbastre, no a les parròquies.

—Com les de qualsevol altre municipi de Lleida. Els municipis de Lleida les tenen dipositades en el Museu de Lleida, de la mateixa manera que les d'aquestes comarques seran a Barbastre.

—No hi ha una solució que beneficiï la Franja i que mantingui les obres allà?

—Aquesta solució és impossible des que la Generalitat de Catalunya va deci-

gui qui custodie aquestes peces. Estem jugant molt amb sentiments, però molt. I els sentiments són iguals a Catalunya que a l'Aragó pel que fa a allò que és important per a nosaltres.

—En canvi, un escriptor en català de la Franja, Francesc Serés, va reaccionar a les declaracions del president Iglesias dient que són els catalanoparlants de la Franja els que se senten menyspreats pel Govern aragonès.

—Per què?

—Perquè la llei de llengües no s'aprova, perquè l'ensenyament demana molt de voluntarisme...

—Naturalment no es pot imposar que es parli una llengua. Si ho imposem, hi haurà un rebuig frontal.

—L'anticatalanisme dóna vots, a l'Aragó?

—Espero que no.

—Des que el president Marcel·lí Iglesias va arribar a la presidència, el 1999, anuncia una llei de llengües. Per què no s'ha aprovat encara?

—L'Estatut aragonès ja reconeix que té tres modalitats lingüístiques —el castellà, el català i la fabla— i s'ha fet un esforç important, des del punt de vista educatiu, sobretot a la zona catalanoparlant. S'endega, sempre que les famílies ho desitgen, el bilingüisme català-castellà. Perquè entenem que és un dret. I hem elaborat la llei per reconèixer els drets de qualsevol parlant. Som conscients que el moment més propici per presentar la llei serà després d'aprovar el nostre Estatut, que ja recull que s'ha de presentar la llei. Primer l'Estatut, després la llei.

—L'Estatut donarà rang de llengua oficial al català en la Franja?

—Es reconeix el dret dels qui el parlen.

Aquest és un pas importantíssim. I després ho abordarem amb una llei, però també crec que hem d'anar madurant. Ja assolirem aquesta maduresa.

—Què vol dir amb maduresa?

—Aragó és una comunitat autònoma amb 1,2 milions d'habitants, dels quals més de la meitat viuen a Saragossa ciutat. D'acord? Crec que s'ha de buscar el moment en què socialment s'estigui més preparat per afrontar una llei que ha de ser aprovada per unanimitat. No pot ser una llei dels uns contra els altres.

Alex Milian

El Govern aragonès enllesteix un recurs d'inconstitucionalitat contra l'Estatut valencià, que reconeix el "dret a l'aigua" de les "conques excedentàries". El PP d'Aragó, a l'oposició, ho aprova: ja no vol saber res de transvasaments.

Gerres d'aigua freda

Aragó està a punt de fer miques la Corona. A la disputa pel patrimoni artístic entre el seu executiu i el català cal afegir la insaciable discussió sobre l'aigua de l'Ebre.

Si en el primer dels casos, el Govern presidit per Marcel·lí Iglesias ha anunciat com a resposta la seua eixida de l'Euroregió Pirineus-Mediterrània, en el segon no ha estat menys contundent: els serveis jurídics de l'executiu redacten un recurs d'inconstitucionalitat contra el flamant Estatut valencià, l'únic de tots els que es reformen que ha culminat amb èxit el seu periple. Si el recurs prosperara —hipòtesi que troben improbable els pares del text, populars i socialistes valencians—, no hi ha dubte que seria una gerra d'aigua freda. Tan freda que estaria a un tres i no-res de passar a l'estat de congelació.

Blindar l'Ebre. Dissabte passat, l'endemà de tancar aquesta edició, expirava el període perquè els grups parlamentaris de l'Aragó —PSOE, PP, PAR, CHA i IU— presentaren esmenes al projecte de reforma de l'Estatut propi. Tot seguit s'encetarà el debat parlamentari, però "el punt de partida" —segons reconeixen fonts del PP aragonès— és el Pacte de l'Aigua; o siga, que la comunitat veïna gaudiria d'una reserva estratègica de 6.500 hm³. Això, com a mínim.

L'objectiu d'algunes formacions seria, pràcticament, "blindar" el riu. Aquesta amenaça ha estat pronunciada, fins i tot, pel president Iglesias, que sap del cert la importància que la defensa de l'aigua té entre els electors.

No debades, el PP de l'Aragó ha variat la seua posició respecte la d'ara fa quatre anys. El Pla Hidrològic apadrinat per José María Aznar, deien els po-

pulars, implicava importants inversions. El resultat d'aquell suport va ser una desfeta electoral, al 2003, de magnitud sísmica. A nivell autonòmic, però també municipal, on Juan Alberto Belloch, a Saragossa, va posar fi a una llarga etapa d'alcaldes conservadors.

Segons Juan Bolea, escriptor i columnista d'*El Periódico de Aragón*, el president del PP aragonès, Gustavo Alcalde, "ha fet l'anàlisi correcta: o renuncia a transvasar, o ha de tancar el partit".

El viratge ha comportat avisos als col·legionaris valencians. Alcalde els demana que "deixen d'insistir" en l'aigua de l'Ebre, sobretot amb el gastat argument que el riu "llança a la mar" recursos hídrics que estava previst desviar cap al País Valencià. "Per favor, no ens ajuden més", els ha dit, irònicament, el líder popular aragonès. La defensa del transvasament va ser un factor "molt important", a l'hora d'explicar la reculada en nombre de vots de fa tres anys.

El PP no ha aturat, però, la seua campanya de defensa numantina de l'aigua de l'Ebre. Sota el títol "Clar com l'aigua", i amb 20 gots plens a vessar d'un costat i només un de l'altre, s'explica que el riu ha "vessat a la mar" una quantitat equivalent a vint transvasaments. Un milió d'euros repartits entre ràdios, televisions i diaris.

Amb els articles del PHN que feien referència al transvasament de l'Ebre ja derogats, Alcalde, en canvi, dóna el tema per finiquitat. A les autoritats del País Valencià que qüestionen ara els regadius dels Monegros, els recorda també que "aquest reg va començar l'any 1915, fa gairebé un segle".

Recurs. Durant el trànsit de l'Estatut valencià per les Corts espanyoles, el di-